

Høringsuttalelse til "Forslag til endringer i lov 8.april 1981 nr 7 om barn og foreldre (barnelova) mv. for å gi barn bedre beskyttelse mot vold og overgrep.

Støttesenter mot Incest Oslo er svært fornøyd med at det kan bli endringer i Barnelova. Men før vi kommer til kommentarer på endringer vil vi formidle noe fra en av våre brukergrupper, (foreldre til incestutsatte barn) er opptatt av. Endringene må rette søkelys på barnet, ikke foreldrene. Det er viktig å ikke øke polarisering mellom foreldrene. Det er i hovedsak ikke dagens lovtekst det er noe i veien med, men praktiseringen av loven. Inneværende lov gir rett til å holde et barn tilbake ved reell bekymring for overgrep.

Det er viktig at loven sikrer at ethvert alvorlig symptom hos et barn eller barns ytringer som gir mistanke om overgrep, skal tas på ytterste alvor. Barnet må umiddelbart bli fulgt opp av en faglig kompetent person som får tid og rom til å gjøre seg kjent med barnet og via omsorg og oppfølging kan sirkle inn hva det dreier seg om. Enten det virkelig er overgrep eller barnet er redd den ene av foreldrene eller om det dreier seg om manipulasjon eller hevnaksjon fra den andre. Når barnet settes i fokus, kan man i større grad unngå at foreldrenes ressurser, bekjenskaper, og evne til å snakke for seg blir avgjørende for sakens videre gang. Enhver mulig forbedring må innebære at barnets perspektiv blir ivaretatt av en uhildet og kompetent person. Slik er det ikke i dag.

Domstolsloven § 63 b

Støttesenter mot Incest Oslo er enig i at dommere skal ha rett og plikt til å melde fra til barneverntjenesten om bekymringsverdige forhold for barnet. Støttesenteret støtter således forslaget til ny § 63 b i domstolsloven. Det bør imidlertid vurderes hvorvidt opplysningsplikten skal komme klarere fram i lovteksten ved at ordet "skal" erstattes med "plikter". Det er også viktig at det i forarbeidene blir klargjort hvor stor sannsynlighet som må foreligge for at plikten skal oppstå. Forslagets begrep "grunn til å tro" er i seg selv lite veiledende. Slik Støttesenteret ser det må bevisskravet ikke være for strengt. Det er naturlig at det ikke stilles strengere krav enn for domstolens avgjørelse av barnelovssaker med volds- og overgrepssproblematikk, jf høringsnotatets punkt 2.5.4.

Barneloven § 31 andre og tredje ledd

En forutsetning for å endre loven er at det blir klart og tydelig i lovteksten at barna selv **må** snakkes med. Selv om noen barn blir hørt og snakket med, så er det alt for liten kontakt med barn og de som har roller i å avgjøre vedtak/sakkyndigrapporter/domsavgiselses. Her må både kvalitet og kvantitet styrkes og økes.

Forslaget til endringer i § 31 andre og tredje ledd er et skritt i riktig retning. Men vi må få en endring i at barn under 7 år også blir hørt. Vår erfaring er at barn ofte trenger lang tid før de forteller om alvorlige hendelser om seksuelle overgrep. Incest kalles ofte den "ordløse forbrytelse". Barna har ikke ordene og trenger da både tid og særlig kyndige personer i samtaler for å fortelle det som har hendt. Det er behov for å bruke tid for å opparbeide tillit for å kunne fortelle.

En barnevernsarbeider sa nylig på et våre kurs: "*Etter den femtende samtalen med et barn, kom det frem alvorlige opplysninger om seksuelle overgrep*". Samtidig som andre deltakere på kurset var tydelige på at så mange samtaler med et barn var det ikke ressurser til!

Praksis i dag er at sakkyndige snakker mest med foreldrene og vurderer de, mens samtaler med barna og deres historier blir borte. Vi må få tilbake barneperspektivet og ikke la myten om hevnjerrige og lite samarbeidsvillige foreldre bli en sannhet. Et forslag er å få to uavhengige sakkyndige i disse sakene som for så mange er så vanskelige.

Barneloven ny § 35 a

Støttesenteret er enig i forslaget til ny § 35 a, tap av foreldreansvar for å beskytte barna.

Barneloven § 43

Vi støtter forslaget om at foreldre kan nekte samvær dersom det er nødvendig for å hindre vold og seksuelle overgrep mot barn.

Vi ønsker at det må understrekes at både bostedsforelder og samværsforelder har lik rett til å nekte samvær der det er en reell fare for at overgrep skjer. Selv om de fleste overgrep begås av fedre, er det også mødre som utøver seksuelle overgrep.

Vi har mange saker der barn med tydelige uttalelser/symptomer på seksuelle overgrep er blitt overført til den forelder som er mistenkt for de seksuelle overgrepene. Her brytes lover og konvensjoner om beskyttelse av barn. Vi ser også at når straffesakene henlegges, blir det brukt negativt for barnet i barnelovssaken, selv om bevisbyrde i de to sakene skal være helt ulike. Her har vi sett en stor endring i negativ retning for barnets beste. Foresatte og fagfolk som har fått høre barns historier om seksuelle overgrep står i dag hjelpeløse i å beskytte barna. Støttesenter mot Incest Oslo er svært bekymret for de barna som allerede har fått fast bostedsadresse hos den forelder mistanken er rettet mot.

Mange foreldre som tar kontakt med oss som skal ha en sak om samvær blir rådet til å inngå rettsforlik og godta samvær med den andre forelder. Begrunnelse er at barna ikke skal miste bostedsretten hos den som har fremmet mistanken om overgrep. fra samvær som er inngått i rettsforlik og forteller rystende historier. Forelder har nå ingen mulighet til å bringe videre barnas historier fordi dette kan medføre at barna flyttes til den som utøver nye overgrep eller som barna er redde for. Vi og andre som møter disse familiene er rystet over dagens praksis i det å ville høre på hva barn selv forteller, og forstå de psykologiske mekanismene. Vi mener at rettsforlik med samvær uten tilsyn i disse sakene ikke er å beskytte barn. Det er betenkelig at dette brukes i så stor grad, når mistanken om seksuelle overgrep ikke er tydelig avkreftet.

Det nytter ikke å si at vi hører på hva barn sier, vi må lytte for å være åpne for hva vi hører for å kunne tro på barnas historier!

For Støttesenter mot Incest Oslo

Trude Barstad

Seniorkonsulent

Oslo, 29.11.2012

